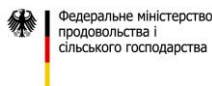

Підтримку надає:

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

Випуск 04/2021

при Національній асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України АСОЦІАЦІЯ

МОНІТОРИНГ АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Зміст

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у березні 2021р.

- Спрощення порядку передачі в оренду водних об'єктів
- Затвердження модельних статутів сільськогосподарських кооперативів
- Реформування ветеринарної медицини
- Боротьба з підпалами

Законопроєкти, прийняті Верховною Радою України в першому читанні у березні 2021р.

- Фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України

Законопроєкти, запропоновані у Верховній Раді України у березні 2021р.

- Новий поштовх у розвитку зрошення
- Становлення сільського туризму
- Визначення розміру та мінімального строку оренди землі під енергетичні рослини
- Маркування пестицидів щодо їхньої безпечності для бджіл
- Одночасний перехід права на землю та нерухомість
- Впровадження досягнень племінної справи
- Розвиток сільської інфраструктури
- Стратегія розвитку бджільництва
- Новий вид дотації для виробників молока
- Зняття бюрократичних перепон у виноробній галузі

Виконавці

Контакти:
АГД Україна
вул. Рейтарська, 29-6, 01030 Київ
info@apd-ukraine.de
www.apd-ukraine.de

Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності у березні 2021 року

Спрощення порядку передачі в оренду водних об'єктів

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уточнення порядку передачі в оренду водних об'єктів у комплексі з земельними ділянками» № 963-IX від 04.11.2020. Закон набирає чинності 02.03.2021.

Головною новацією ухваленого Закону є те, що водні об'єкти надаватимуться у користування за договором оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом. Право оренди земельної ділянки під водним об'єктом поширюється на такий водний об'єкт. Донедавна, для того, щоб узяти в оренду водний об'єкт, треба було укласти два договори: договір оренди водного об'єкта та договір оренди землі.

Окрім того, Законом передбачається:

- зобов'язання орендарів водного об'єкта надавати іншим водокористувачам можливість здійснювати спеціальне водокористування;
- зобов'язання орендаря щодо здійснення заходів з охорони та поліпшення екологічного стану водного об'єкта;
- зобов'язання орендаря щодо необхідності оформлення права користування гідротехнічними спорудами та права спеціального водокористування тощо.

Типовий договір оренди землі в комплексі з розташованим на ній водним об'єктом затверджується Кабінетом Міністрів України. Умови використання водних об'єктів, розмір орендної плати та строк дії договору оренди визначаються у договорі оренди.

Затвердження модельних статутів сільськогосподарських кооперативів

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження модельних статутів сільськогосподарського кооперативу» № 175 від 03.03.2021.

Даною постановою затверджуються модельні статуту для сільськогосподарського (с/г) кооперативу, що діє з метою або без мети отримання прибутку.

Нові типові установчі документи регулюють правовий статус, права, обов'язки та відносини членів і асоційованих членів кооперативу, пов'язані зі створенням, управлінням, провадженням та припиненням господарської діяльності с/г кооперативів.

Реформування ветеринарної медицини

Закон України «Про ветеринарну медицину» № 1206-IX від 04.02.2021. Закон підписано Президентом України 12.03.2021 та набирає чинності 21.03.2021. Закон вводиться в дію 21.03.2023.

Закон передбачає реформування ветеринарної медицини та відповідає вимогам 14 актів Європейського Союзу, що створює законодавче підґрунтя для подальшого виконання положень Угоди про асоціацію з ЄС.

Положеннями Закону врегульовуються наступні питання:

- організація державного управління, освіти та науки у сфер ветеринарної медицини;
- реєстрація та обіг ветеринарних препаратів, впровадження безстрокової (замість п'ятирічної) реєстрації ветеринарних лікарських засобів;
- ліцензування виробництва та імпорту ветеринарних препаратів;
- створення бази даних ветеринарного фармакологічного нагляду;
- благополуччя с/г тварин і створення для них належних умов утримання і забою;
- встановлення переліку хвороб тварин, що підлягають повідомленню, та здійснення карантинних заходів;
- застосування протимікробних препаратів, що запобігатиме поширенню антибіотикорезистентності серед тварин. Забороняється при відгодівлі с/г тварин використання протимікробних препаратів з профілактичною метою, для прискорення росту тощо;
- зменшення кількості ветеринарних документів (замість 5 - 3 документи) та можливість оформлення у електронному вигляді, скорочення строку їхньої видачі – з одного місяця до одного дня. Можливість видавати такі документи отримують ліцензовані ветеринарні лікарі;
- ведення ветеринарної практики, в тому числі на селі;

- підвищення відповідальності за порушення законодавства у сфері ветеринарної медицини та благополуччя тварин тощо.

Боротьба з підпалами

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту лісів, запобігання пожежам на землях лісового та водного фонду, торфовищах та на землях інших категорій» № 1259-IX від 19.02.2021. Закон підписано Президентом України 12.03.2021 та набирає чинності 17.03.2021. Закон вводиться в дію 17.06.2021.

З метою посилення боротьби з підпалами природних екосистем Законом передбачається:

- заборона випалювання з порушенням встановленого порядку сухої рослинності у прибережних смугах уздовж річок, морів, морських заток і лиманів, навколо водойм та на островах, у середовищі розмноження та на шляхах міграції тварин;
- обов'язок землекористувачів не допускати випалювання сухої рослинності з порушенням встановленого порядку, обкошувати і оборювати земельні ділянки, прилеглі до торфовищ, ползахисних лісових смуг, луків, пасовищ, ділянок зі степовою, водно-болотною та іншою природною рослинністю, в смугах відводу автомобільних доріг і залізниць.

Законопроекти, прийняті Верховною Радою України у першому читанні у березні 2021 року

Фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України

Проект Закону «Про внесення змін до додатків № 3 та № 4 Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо забезпечення діяльності Міністерства аграрної політики та продовольства України» № 5197-2 від 19.03.2021. Законопроект прийнято в першому читанні 30.03.2021, готується на друге читання.

Даним законопроектом забезпечується фінансування створеного у грудні 2020 Міністерства аграрної політики та продовольства України (МАПП) за раху-

нок коштів, передбачених для Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України і Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

Пропонується виділити:

- МАПП – 6,8 млрд. грн., в тому числі:
  - на фінансову підтримку сільгосптоваровиробників – 4,5 млрд. грн.;
  - на потреби Держрибагентства України – 422,3 млн. грн.;
  - на потреби Держгеокадастру України – 1,52 млрд. грн.

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у березні 2021 року

Новий поштовх у розвитку зрошення

Проект Закону «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» № 5202 від 04.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Чорноморов А.О., Чернявський С.М. та ін. (партії «Слуга народу», «За майбутнє», депутатська група «Довіра»)).

Для покращення стану меліоративної системи України законопроектом передбачається:

- створення організацій водокористувачів (ОВК) для утримання та модернізації існуючих об'єктів меліоративної інфраструктури нижчого рівня, що перебувають у державній або комунальній власності чи є безхазяйними. ОVK створюються як юридичні особи з неприбутковим статусом.
- обов'язок замовника будівництва меліоративної мережі до початку її будівництва погодити умови надання послуг забору, доставки та відведення води, а також ціноутворення, з власниками земельних ділянок, меліорація яких забезпечуватиметься мережею;
- спрощення адміністративних процедур щодо будівництва та експлуатації меліоративних мереж (напр., вилучення норми про видачу спецдозволів на водокористування об'єктами меліорації тощо) і т.д.

Становлення сільського туризму

Проект Закону «Про сільський та сільський зелений туризм» № 5206 від 05.03.2021, знаходиться на

розгляді у комітетах (ініціатор – Заремський М.В. (партія «Слуга народу»)).

Законопроект визначає загальні правові, організаційні та соціально-економічні засади державної політики України в сфері сільського та сільського зеленого туризму, в тому числі визначаються терміни «сільський туризм», «сільський зелений туризм», «екотуризм», «сільський господар», «особисте селянське господарство» тощо.

Визначення розміру та мінімального строку оренди землі під енергетичні рослини

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку сфери вирощування енергетичних рослин» № 5227 від 12.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Шинкаренко І.А., Славицька А.К. та ін. (партії «Слуга народу», «Опозиційна платформа – За життя»)).

З метою розвитку галузі вирощування енергетичних рослин законопроектом передбачається:

- визначення терміну «енергетичні рослини»;
- встановлення мінімального строку оренди земельних ділянок с/г призначення державної та комунальної власності, що надаються для вирощування енергетичних рослин, не менше, ніж 20 років;
- надання державної підтримки для вирощування енергетичних рослин тощо.

Проект Закону «Про внесення змін до статті 288 Податкового кодексу України щодо орендної плати для земельних ділянок, на яких вирощуються енергетичні рослини» № 5228 від 12.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Шинкаренко І.А., Славицька А.К. та ін. (партії «Слуга народу», «Опозиційна платформа – За життя»)).

Згідно законопроекту максимальний розмір орендної плати за малопродуктивні та деградовані земельні ділянки державної та комунальної власності, на яких вирощуються енергетичні рослини, не може перевищувати 5% нормативної грошової оцінки протягом всього строку дії договору оренди.

Маркування пестицидів щодо їхньої безпеки для бджіл

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про пестициди і агрохімікати» щодо вдосконалення вимог до маркування пестицидів і агрохімікатів» № 5237 від 12.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Соломчук Д.В., Нікітіна М.В. та ін. (партії «Слуга народу», «Батьківщина»)).

Нормами законопроекту встановлюється вимога щодо обов'язкового нанесення інформації про екологічну небезпечність пестицидів і агрохімікатів для нецільових об'єктів, у тому числі бджіл, на етикетку пестициду або агрохімікату.

Окрім того, обов'язковою має бути оцінка екологічної небезпечності пестицидів і агрохімікатів для нецільових об'єктів, у тому числі бджіл, під час державної реєстрації.

Однчасний перехід права на землю та нерухомість

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо одночасного переходу прав на земельну ділянку у зв'язку з переходом прав на об'єкт нерухомого майна, який на ній розташовано)» № 5248 від 15.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Фріс І.П., Бужанський М.А. та ін. (партія «Слуга народу», депутатська група «Довіра», позафракційний)).

Законопроектом передбачається встановити:

- обов'язковість одночасного оформлення прав на земельну ділянку у зв'язку з переходом прав на нерухомість, яка на ній розташована;
- зворотній порядок одночасного переходу прав на нерухоме майно у випадку переходу прав на земельну ділянку, на якій розташовано вказане нерухоме майно.

Впровадження досягнень плеїмінної справи

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про плеїмінну справу у тваринництві»» № 5261 від 18.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Заремський М.В. (партія «Слуга народу»)).

З метою стабілізації чисельності с/г тварин пропонується зобов'язати Кабінет Міністрів України:

- приймати загальнодержавні п'ятирічні програми щодо застосування та впровадження досягнень селекційної справи у тваринницькій справі;
- забезпечити вільний та безоплатний доступ суб'єктів господарювання до досягнень в галузі племінного тваринництва або компенсувати витрати на їхнє придбання.

Розвиток сільської інфраструктури

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві» № 5263 від 18.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Заремський М.В. (партія «Слуга народу»)).

Положеннями законопроекту Кабінет Міністрів України зобов'язується приймати п'ятирічну програму розвитку села, в якій зазначає пільги, дотації для різних галузей (інтернет-провайдери, ІТ-парки, ФОПи, які ведуть господарську діяльність в селі тощо).

Стратегія розвитку бджільництва

Проект Закону «Про розвиток галузі бджільництва, охорону, захист та збереження бджіл» № 5274 від 19.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Івченко В.Є., Василенко Л.В. та ін. (партії «Батьківщина», «Голос», «За майбутнє», «Слуга народу», депутатська група «Довіра»)).

Даний комплексний законопроект регулює відносно щодо:

- чіткого визначення фахової термінології та введення нової;
- створення нової інституції - центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у галузі бджільництва, діяльність якого координується Кабінетом Міністрів України;
- визначення об'єктів та суб'єктів галузі бджільництва, врегулювання діяльності суб'єктів бджільництва;
- виробництва, заготівлі, переробки, продажу продуктів бджільництва;
- забезпечення простежуваності та безпечності продуктів бджільництва;

- використання бджіл для запилення ентомофільних рослин;
- забезпечення гарантій дотримання прав та захисту інтересів фізичних і юридичних осіб, які займаються бджільництвом;
- розведення, використання та охорони бджіл;
- селекційно-племінної справи;
- використання земель різних форм власності та цільового призначення для зайняття бджільництвом;
- формування та використання джерел фінансування галузі бджільництва;
- відповідальності за порушення законодавства у галузі бджільництва;
- використання продуктів бджільництва для оздоровлення, профілактики, лікування захворювань людей і тварин;
- освіти та наукового забезпечення у галузі бджільництва;
- міжнародного співробітництва у галузі бджільництва.

Проект Закону «Про розвиток бджільництва та захист бджіл» № 5274-1 від 26.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Нікітіна М.В., Струневич В.О. та ін. (партія «Слуга народу»)).

Даний законопроект становить альтернативне бачення стратегії розвитку галузі бджільництва в Україні та містить такі додаткові пункти:

- врегулювання та сприяння роботі кочових пасік;
- визначення бортництва як елемента нематеріальної культурної спадщини України та ін.

Новий вид дотації для виробників молока

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» щодо стимулювання виробництва молока» № 5297 від 22.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Лабазюк С.П., Рудик С.Я. та ін. (партія «За майбутнє», депутатська група «Довіра»)).

Законопроектом передбачається запровадження окремого виду державної підтримки для виробників молока, відповідно до якої буде надаватися бюджет-

тна дотація за кожен 1 тону молока в заліковій вазі в залежності від виду с/г товаровиробника та якості продукції:

- малим фермерським господарствам, у тому числі сімейним фермерським господарствам, фізичним особам — виробникам та с/г кооперативам, переробним підприємствам буде надаватися дотація в межах - не менше 4 тонн та не більше 8 тонн виробленого молока на одну ідентифіковану велику рогату худобу молочну. Максимально на одного суб'єкта - в межах 150 розмірів мінімальної заробітної плати. При цьому молоко має відповідати державним стандартам безпечності та якості для молока;
- с/г підприємствам – виробникам молока, буде надаватися дотація в межах — не менше 6 тонн та не більше 10 тонн виробленого молока на одну ідентифіковану велику рогату худобу молочну. Загальне обмеження максимально 200 розмірів мінімальної заробітної плати, а молоко повинне відповідати найвищим стандартам, визначеним для експортної продукції.

Зняття бюрократичних перепон у виноробній галузі

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку виробництва виноробної продукції та спрощення господарської діяльності малих виробництв виноробної продукції» № 5306 від 26.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Заблоцький М.Б., Кравчук Є.М. та ін. (партія «Слуга народу»)).

Для спрощення ведення господарської діяльності малих виробництв виноробної продукції пропонується скасувати низку бюрократичних процедур та обмежень, а саме:

- скасовується ліцензування виробництва виноробної продукції для малих виробників. Натомість виробник має повідомити контролюючий орган про початок здійснення відповідної діяльності.
- скасовується обмеження щодо використання для виробництва вина виключно власно вирощеного винограду, плодів, ягід. При цьому придбана сировина має бути лише українського походження.

- щомісячна звітність замінюється щорічною. Штраф за неподання звітності 1020 грн.
- дозволяється розлив вина у металеві банки із харчового алюмінію та кеги із алюмінію та нержавіючої сталі;
- скасовується обмеження, згідно з якими центральний орган виконавчої влади визначає, де і які сорти винограду можна вирощувати;
- скасовується обмеження щодо надання державної підтримки малим і середнім виробництвам, які займаються виробництвом виноробної продукції.

Проект Закону «Про внесення змін до статті 226 Податкового кодексу України щодо відміни маркування маркою акцизного податку звичайних (неігристих) вин, збродених напоїв, міцністю не вище 15 відсотків об'ємних одиниць етилового спирту ферментного походження» № 5307 від 26.03.2021, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – Заблоцький М.Б., Кравчук Є.М. та ін. (партія «Слуга народу», депутатська група «Довіра»)).

З метою зниження витрат та ресурсів пропонується скасувати необхідність нанесення марки акцизного податку для натуральних вин (до 15% міцності), але сам акцизний податок залишається обов'язковим до сплати.

Автори, редакція та контакти:

Підготовка проекту: Катерина Лелет

Моніторинг та редакція видання українською мовою: Марія Ярошко

Редакція видання німецькою мовою: Симан Юрк
Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)

Тел. +38 066 598 14 40

info@apd-ukraine.de

www.apd-ukraine.de

В публікації «Моніторинг аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість).

Інформація з даного огляду не може розглядатися як юридична консультація.

Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.